

Fig. 1. Ydre, set fra sydvest. Postkort fra 1900'ernes første årti. NM2 - Exterior seen from the south-west.

GØRLEV VALGMENIGHEDSKIRKE

Bethaniakirken, der i kirkelig henseende er *an-neks* til valgmenighedskirken i Ubberup (Ars hrd., Tømmerup sogn), opførtes 1898 og indviedes 18. dec. samme år. Tegningerne skyldes Ejvind Mørch, som få år senere udformede valgmenighedskirken i Havrebjerg.

Kirken ligger i byens sydlige del på en mindre grund, hvis sydsidelige siden 1912 grænser op til sukkerfabrikken. Nord for kirken er anlagt en urnegravplads, som indviedes 1953.

Kirken, der er bygget af mursten på kløvestenssokkel, står udvendig hvidkalket, mens væggene i det indre dækkes af limfarvet puds, bortset fra buestik og andre arkitektoniske detaljer.

Bygningen er usædvanlig, både i kraft af sin rumlige disposition og de arkitektoniske for-

mer. Den præges af bygmesterens forsøg på at sammensmelte en række vidt forskellige motiver, hovedsagelig lån fra italiensk middelalder (Milano, Ravenna), men også fra den hjemlige tradition (Nyrop og hans nordiske nationalromantik). Den italienskprægede vestfacade flankeres af rudimentære hjørnetårne og krones af *klokkekam*. De trappeløb, som oprindeligt gav adgang til tårnenes øvre stokværk (jfr. fig. 1) og skibets pulpituretage, fjernedes 1970. Facaden brydes af adskillige vinduer af varieret form, som giver skibet dets karakteristiske ensidige belysning. Selve forsamlingsrummet har åben tagstol, der til dels bæres af fire slanke træsøjler på høje, kubeformede cementbaser. Herved får rummet centraliserende virkning, en tendens, som understøttes af det tømrede

Fig. 2. Indre set mod øst. HJ fot. 1984. - Interior to the east.

pulpitur langs vest-, syd- og nordvæggen. Den fjerde væg - østvæggen - åbner sig i en høj arkade med Tudorbue til det let hævede kor. Nord for korbuen findes en muret prædikestol med opgang fra koret, og på »triumfvæggens« søndre del er der en blanding til ophængning af *salmenumre*. Selve koret fremhæves af indirekte belysning fra højtstående vinduer i det ottekantede, spirdækkede tårn, som kroner alterudbygningen. Der er separat adgang til koret gennem en præstedør i nordøsthjørnet.

Kirken var oprindelig opvarmet med kakkellovne, der 1930 afløstes af luftopvarmningsanlæg.

Inventar. *Altartavlen* skænkedes 1908. Maleriet, signeret »IS 1909« for Joakim Skovgaard, sidder i samtidig ramme, hvortil en parallel haves i Holstebro valgmenighedskirke. Den krones af mandelformet topstykke med Jesumonogram. Fodstykkets frakturindskrift lyder: »Synd, forladt i Jesu Navn, Døden overvunden; Sjælen frelst i Fredens Havn, Livets Krone funden«. Ved hjørnerne firkantfelter med malede fremstillinger af engle med kors, krone, nadverbrød og kalk. Maleriet, olie på træ, forestiller Hyrden, der finder lammet.

Ved kirkens indvielse bestod alterprydelser af et trækors med indskriften: »Bøjer alle Knæ

for vor Frelser«. Nu ophængt på korets sydvæg. Alteret flankeredes af »to med dekorationer smukt prydede stativer«, hvis udseende leder tanken hen på middelalderes liturgiske vifter.

Alterkalk og *disk*, fra 1934. Kalken har bladkrans på foden og graveret kors på bægeret, og begge under bunden tre stempler: et M?, Københavnsmærke (19)34 og gardeinmærke for Jens Sigsgaard. *Oblatæske* og *alterkande* fra Den kongelige Porcelænsfabrik, sorte med guldkors og -kanter.

To nyere *alterstager* flankerer en syvarmet *stage*.

Altersranken har udsavede balustre i lighed med pulpiturets.

Fonten af granit, i romaniserende form med reliefhugget, flettet bånd under mundingsranden, svarer til fonten i Havrebjerg valgmenighedskirke. Den står østligt i skibets midtgang.

Stolestaderne er bænke med åbne rygge og firkløverformet udsavning i gavlen.

Orgel, bygget 1909 af I. Starup, København. Ét manual med fem stemmer, oktavkoppel og svelle.

Lysekronerne, fra 1924, er af metal, formet som hjulkroner. Væggenes *lysearme* er muligvis fra 1906. Oprindeligt oplystes kirken af enkelt udformet lysekrans af træ, hvori levende lys.

Kirkeskib, tremastet bark, »Håbet«.

Klokken er fra 1898, støbt af B. Løw & Søn.

Mindetavle, opsat 1930, af sandsten, udført af billedhugger Niels Hansen-Jacobsen over »Carl Koch 1898-1925«. På skibets østvæg, syd for korbuen.

Kilder. Ved embedet. Forhandlingsprot. 1898-19(84).

- *Litt.* Jens Nylev: Valgmenighedskirken i Gørlev, i Højskolebladet, 1899, sp. 208-16. - Henningsen: Kirkeskibe Holbæk. - Hans Nyholm: Kirkeklokker i Danmark, 1984. - Vedr. orglet henvises til Orgelregistranten.